

نشریه الکترونیکی تالاب بین المللی گاوخونی

ناشر: اداره روابط عمومی و امور رسانه حفاظت محیط زیست استان اصفهان

متن: حسین اکبری

اینفوگراف: مهدی اورنگی پور

تنظیم: حسن نقاش

بهمن ۱۴۰۰

فهرست

- ۱- مشخصات و نیازهای آبی تالاب بین‌المللی گاوخونی ۳
- ۲- کارکردهای ارزشمند و متنوع بوم‌شناختی تالاب ۴
- ۳- علل خشک شدن تالاب ۵
- ۴- خسارات و تهدیدهای جدی ناشی از ناپایداری جریان زاینده رود و خشکی تالاب ۶
- ۵- پیگیری‌ها و تلاش‌های اداره کل حفاظت محیط زیست برای تأمین حقایق‌ها و احیای تالاب (بخش اول) ۷
- ۶- پیگیری‌ها و تلاش‌های اداره کل حفاظت محیط زیست برای تأمین حقایق‌ها و احیای تالاب (بخش دوم) ۸
- ۷- راهکارهای احیای تالاب ۹

۱- مشخصات و نیازهای آبی تالاب بین المللی گاوفونی

تالاب بین المللی گاوفونی

وسعت: ۴۷۰۰۰۰ هکتار

موقعیت: ۱۳۰ کیلومتری شرق اصفهان - ورزنه

قدمت: ۱۰ میلیون ساله و ثبت در فهرست تالاب‌های جهانی در سال ۱۳۵۴

گونه های شاخص: ورود میانگین ۲۰ هزار پرنده در سال در شرایط عادی آبی در گذشته

(ورود بیش از ۱۵۰۰۰۰ پرنده در سال ۱۳۷۳)

حداقل نیاز آبی برای حفظ
کارکردهای اکولوژیک:

رودخانه: ۱۳۷ میلیون متر مکعب

تالاب: ۱۷۶ میلیون متر مکعب

جمعا: ۳۱۳ میلیون متر مکعب

ورود ۹۴۰ میلیون متر مکعب آب در سال ۱۳۷۱

۲- کارکردهای ارزشمند و متنوع بوم شناختی تالاب

۳- علل خشک شدن تالاب

The infographic features a blue background with illustrations of a seagull in flight at the top left, a seagull on a lily pad in the middle left, and a pink flamingo in the water at the bottom left. A large orange arrow points from the seagull on the lily pad towards the text boxes on the right. The text is presented in yellow and orange callout boxes.

تالاب بین المللی گاوفونی

علل خشک شدن تالاب:

- بارگذاری های غیر علمی، بیش از حد توان و ادامه دار بر حوضه آبریز و آبخیز زاینده رود
- وجود بندها و چاه های متعدد از سراب تا پایاب و برداشت های غیر مجاز آنها
- بی توجهی به پایداری زیست محیطی و اصول آمایش در روند توسعه
- بروز خشکسالی در کل حوزه و اقلیم بیابانی و گرم و خشک تالاب
- مسیر طولانی و حدود ۴۰۰ کیلومتری از سرشاخه ها تا تالاب
- حذف غیر قانونی حقایق های زیست محیطی در ۱۷ سال اخیر
- وابستگی ۹۵ درصدی احیای تالاب به جریان آب زاینده رود
- عدم مدیریت یکپارچه حوضه های آبریز رودخانه ها
- دشواری و پیچیدگی در احیای تالاب گاوخونی
- افت نگران کننده آبدی حوضه زاینده رود
- کسری فزاینده منابع به مصارف

۴- خسارات و تهدیدهای جدی ناشی از ناپایداری جریان زاینده رود و خشکی تالاب

تالاب بین المللی گاهفونی

خسارات و تهدیدهای جدی ناشی از ناپایداری جریان زاینده رود و خشکی تالاب:

- خطر تبدیل شدن به کانون گرد و غبار مسموم و تهدید بهداشت و سلامت عمومی و تأسیسات در فلات مرکزی
- مرگ تعداد کثیر و متنوعی از زیست‌مندان بر اثر باز و بسته شدن آب و خشک کردن زیست بوم
- اثرات زیان بار و گسترده بر ظرفیت ها و فرصت های گردشگری و معیشت جایگزین
- تحمیل خسارات جبران ناپذیر بر تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی ارزشمند استان
- شور شدن و کاهش کیفیت و کمیت منابع آبی شرب و کشاورزی
- تشدید مشکل جدی فرونشست زمین و ناپایداری سرزمین
- عدم تغذیه منابع زیر زمینی آب و چاه های کشاورزی
- تحمیل خسارت و صدمه بر پایداری پل های تاریخی
- تشدید شرایط شیوع بیماری سالک
- در معرض خطر افتادن فضای سبز

۵- پیگیری ها و تلاش های اداره کل حفاظت محیط زیست برای تأمین حقایه ها و احیای تالاب (بخش اول)

تالاب بین المللی گاهوفونی

پیگیری ها و تلاش های اداره کل حفاظت محیط زیست برای تأمین حقایه ها و احیای تالاب:

بخش اول

مشارکت فعال در جلسات کارگروه های حفاظت از منابع آب و برنامه سازگاری با کم آبی و نیز کمیته های تخصصی تهیه جداول منابع و مصارف سد زاینده رود با تاکید بر ضرورت و اولویت بخشی به تأمین حقایه های زیست محیطی و نجات تالاب و استمرار جریان زاینده رود به عنوان حق عامه

مطالبه گری حقایه های زیست محیطی و ضرورت احیای تالاب در سطوح مختلف استانی و ملی

استفاده از ظرفیت ها و فرصت های قانون و طرح حفاظت و احیای تالاب های در خطر

استفاده از ظرفیت ها و فرصت های ستاد مقابله با گرد و غبار

مشارکت فعال در تدوین برنامه سازگاری با کم آبی استان

مشارکت فعال در تدوین نقشه راه احیای زاینده رود

۶- پیگیری ها و تلاش های اداره کل حفاظت محیط زیست برای تأمین حقایق ها و احیای تالاب (بخش دوم)

تالاب بین المللی گاوآهنی

پیگیری ها و تلاش های اداره کل حفاظت محیط زیست برای تأمین حقایق ها و احیای تالاب:

بخش دوم

اطلاع رسانی و همکاری مستمر با رسانه‌های مختلف سراسری و محلی (مکتوب، مجازی و صدا سیما) درباره تالاب، ضرورت و راهکارهای احیای آن

اجرای چهار عملیات لایروبی و رفع موانع مسیر رودخانه زاینده رود حد فاصل سد رودشتین تا ورزنه به صورت غیر پیوسته و بر اساس اولویت‌ها بطول حدود ۷۰ کیلومتر

تاکید بر تثبیت تأمین حقایق های زیست محیطی در جداول منابع و مصارف و تأمین آن به صورت واقعی متناسب با منابع

تدوین برنامه ارتباطات، آموزش، مشارکت و آگاهی‌افزایی (CEPA) و اجرای سه کارگاه برای منطقه ورزنه و بن رود

پیشنهاد، پیگیری، برگزاری جلسات هماهنگی و بازگذاری اطلاعات برای ثبت جهانی ورزنه به عنوان شهر تالابی در یونسکو

اجرای هشت پروژه پژوهشی برای تهیه اطلاعات پایه تالاب گاوآهنی و رودخانه

تدوین برنامه جامع مدیریت زیست بومی تالاب با مشارکت کلیه ذینفعان

ثبت بازگذاری اطلاعات تالاب به صورت منظم در سامانه سایت

اجرای پنج طرح پایشی زاینده رود و تالاب گاوآهنی

۷- راهکارهای احیای تالاب

تالاب بین المللی گاوفونی

راهکارهای احیای تالاب:

- اجرای نقشه راه احیای زاینده رود و معرفی یک متولی مستقل و قدرتمند با اختیارات و اعتبارات کامل از سوی وزارت نیرو و تصویب هیات دولت در این زمینه
- ضرورت تصویب و تامین اعتبار برای ساماندهی و حفاظت حرایم و لایروبی بستر زاینده رود از سراب تا پایاب بویژه در شرق اصفهان به عنوان طرح ملی
- تشکیل ستاد ملی احیای رودخانه زاینده رود و تالاب بین المللی گاوخونی همانند ستاد ملی احیای دریاچه ارومیه
- اولویت بخشی به تامین حقایق های زیست محیطی به عنوان اولویت دوم پس از شرب و بهداشت
- تامین حقایق های زیست محیطی به تفکیک رودخانه و تالاب متناسب با بارش ها و منابع
- جلوگیری از هر گونه بارگذاری توسعه ای جدید آبی، برحوزه بحرانی زاینده رود
- اتخاذ تمهیدات عاجل برای جبران کسری منابع و مصارف آب در حوضه
- اجرای کامل برنامه سازگاری با کم آبی استان